

УДК 621.791.75

Роянов В. О., Захарова І. В.

**ПІДГОТОВКА СПЕЦІАЛІСТІВ І МАГІСТРІВ-ЗВАРЮВАЛЬНИКІВ
НА БАЗІ ВИПУСКНИКІВ КОЛЕДЖІВ
У ДВНЗ «ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Підготовка з вищої освіти послідовно після одержання спеціальної середньої освіти є складовою частиною загально-європейського стандарту і забезпечує безперервність підготовки спеціалістів і магістрів після закінчення коледжів і отримання рівня молодшого спеціаліста. Безперервність підготовки забезпечує якісне та глибоке оволодіння знаннями, економією державних коштів на підготовку спеціалістів високої кваліфікації. На кафедрі обладнання і технології зварювального виробництва (штат кафедри складається з трьох професорів, докторів наук і семи доцентів, кандидатів технічних наук) з 2009 року проводиться підготовка спеціалістів і магістрів безпосередньо після закінчення коледжів на базі молодшого спеціаліста, по скороченій програмі терміном у 3 роки. Така підготовка була узгоджена з відповідними підрозділами МОН України. Перед початком роботи були скореговані навчальні плани університету і коледжів з метою виконання програми підготовки кадрів і уникнення дублювання при вивченні дисципліни. При відповідності кількості годин по дисциплінах, які викладаються у коледжі і відповідності програм вона включається до робочого плану університету з пропозицією, щодо перезарахування. Робочі навчальні плани щорічно корегуються у відповідності до вимог і положень МОНУ, погоджуються з коледжами і затверджуються Вченою радою університету.

Метою даної роботи є висвітлення переваг підготовки спеціалістів і магістрів безпосередньо після закінчення коледжів на базі молодшого спеціаліста, по скороченій програмі на базі ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет».

Щорічно між коледжами, що готують випускників по спеціальності обладнання і технологія зварювального виробництва і кафедрою університету складається договір творчої співпраці циклової комісії коледжу і кафедри обладнання і технології зварювального виробництва ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», в якому зазначені такі питання (наприклад):

1. З метою вдосконалення системи ступеньового навчання продовжити роботу по корегуванню робочих навчальних планів для подальшого удосконалення підготовки випускників коледжів за прискореною програмою навчання в університеті.

2. Викладачам кафедри ОіТЗВ ДВНЗ «ПДТУ» прийняти участь у роботі «тижня циклової комісії» коледжу і студентській науково-технічній конференції.

3. Студентам коледжу прийняти участь в регіональній студентській конференції ДВНЗ «ПДТУ» «Наука – перші кроки».

4. Викладачам циклової комісії коледжу зі зварювання прийняти участь у НТК «Університетська наука 2015».

5. Здійснити протягом року проведення лабораторних работ на кафедрі ОіТЗВ ДВНЗ «ПДТУ» для студентів коледжу по наступним дисциплінам: «Технологічні основи зварювання плавленням», «Контроль якості зварювання», «Зварювання джерела живлення», «Складально-зварювальне оснащення».

6. Викладачам кафедри ОіТЗВ прочитати студентам коледжу фрагменти лекцій з впровадження мультимедійних технологій з наступних дисциплін: «Технологія зварювання спеціальних сталей і сплавів», «Основи наукових досліджень і організація експерименту», «Методи випробування матеріалів та зварних з'єднань», «Управління якістю у зварювальному виробництві».

7. Проведення «Дня відкритих дверей» на кафедрі ОіТЗВ для студентів коледжу першого курсу навчання з метою їх залучення для продовження навчання в ДВНЗ «ПДТУ».

8. Стажування викладачів коледжу на кафедрах ДВНЗ «ПДТУ» відповідно з графіком погодженим на кафедрах і затверджених керівництвом коледжу і університету.

9. Залучення до керівництва дипломними проектами і роботи в ДЕК викладачів кафедри обладнання і технології зварювального виробництва ДВНЗ «ПДТУ».

10. Проведення рецензування навчальних програм і навчально-методичної документації спеціальності викладачами кафедри технології і обладнання зварювального виробництва ДВНЗ «ПДТУ».

У планах наведені конкретні виконавці і терміни виконання, передбачено контроль виконання.

Прискореній підготовці фахівців на базі коледжів систематично приділяється увага в роботі методичної ради університету. На методичній раді ДВНЗ «ПДТУ» щорічно розглядаються питання щодо методичного забезпечення якісної підготовки фахівців і співпраці університету і коледжів. Наприклад, на засіданнях Методичної ради у різні роки розглядалися наступні питання:

У листопаді 2012 року розглянуто питання «Про досвід спільної роботи Маріупольського коледжу, Маріупольського механіко-машинобудівного коледжу, Маріупольського механіко-металургійного з кафедрами ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (доповідачі – директори коледжів, зав. спеціальними кафедрами).

У листопаді 2013 р. про виконання рішень Методичної ради Приазовського державного технічного університету «Про досвід спільної роботи коледжів Маріупольського механіко-машинобудівного, Маріупольського коледжу, Маріупольського механіко-металургійного з кафедрами ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (доповідачі – директори коледжів, завідувачі спеціальними кафедрами).

У листопаді 2014 р. – робота коледжів ДВНЗ «ПДТУ» щодо цільової підготовки випускників для продовження навчання на кафедрах університету, виходячи з положення закону «Про вищу освіту України» (доповідач: голова методичної ради).

У листопаді 2015 р. планується розглянути питання щодо виконання попереднього рішення 2014 р. методичної ради ДВНЗ «ПДТУ» «Робота коледжів ДВНЗ «ПДТУ» щодо особливостей сучасної підготовки випускників для продовження навчання на кафедрах університету (доповідачі: голова методичної ради, директори коледжів).

Студенти-випускники коледжів приймають активну участь у науково-дослідній роботі на кафедрі. Відповідно до розпорядження ректорату, кожен професор і доцент кафедри працює зі студентами щодо досліджень у власному напрямі роботи. Результати досліджень студенти представляють на наукових конференціях, конкурсах магістерських і дипломних робіт, другому турі студентської олімпіади. У роботі наукової студентської конференції університету приймають участь також і студенти коледжів. За результатами студентських конференцій друкуються тези доповідей, це є перші публікації більшості студентів. Так, у збірнику тез доповідей учасників четвертої регіональної студентської науково-технічної конференції «Наука – перші кроки», присвяченій 85-річчю ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» по секції кафедри обладнання і технології зварювального виробництва представлено студентами 24 доповіді, з них студентами університету – 14, студентами Маріупольських коледжів – 6, студентами інших місць регіону – 4.

Щодо прикладів тематики доповідей студентів університету (випускників коледжів): студенти кафедри обладнання і технології зварювального виробництва, випускники коледжів приймають активну участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт. Так у 2-ому турі студентської олімпіади 2014/2015 навчальному році у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт в області наук «Зварювання» м. Тернопіль, Тернопольський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, прийняли участь: студентка п'ятого курсу Анамат Е.А. (керівник д.т.н., професор Матвієнко В.М.), студент п'ятого курсу Гетьман А.Ю. (керівник д.т.н., професор Размишляєв О.Д.), студент п'ятого курсу Губський О.О. (керівник професор Серенко О.М.), студент третього курсу Рибалка О.О. (керівник к.т.н., доцент Лаврова О.В.). За результатами конкурсу студентських наукових робіт студента Гетьман А.Ю. відзначено дипломом 3-го ступеню.

За підсумками Всеукраїнського конкурсу майстерських робіт, який проводився на базі Донбаської державної машинобудівної академії – магістранта Сорбей М.І. відзначено дипломом першого ступеню (науковий керівник д.т.н., професор Размишляев О.Д.).

Студентам-відмінникам, які беруть активну участь у науковій роботі на кафедрі пропонується навчання в аспірантурі. Як правило, до аспірантури залучаються магістри, які активно ведуть науково-дослідну роботу на кафедрі.

У теперішній час робота кафедри направлена на впровадження в навчальний процес норм закону України «Про вищу освіту» та рекомендацій МОНУ, щодо його практичного впровадження на кафедрах вищих навчальних закладів.

Відповідно до закону України «Про вищу освіту» [1] проведена робота щодо подальшого удосконалення навчальних планів підготовки бакалаврів, формування навчальних робочих планів підготовки бакалаврів (випускників коледжів) на 2015/2016 навчальний рік на основі рекомендацій у листі МОН України від 13.03.2015р. №1/9-126, а також пояснень та рекомендацій щодо реалізації наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 р. № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та окремих норм закону України «Про вищу освіту» [2].

Зокрема, у навчальних планах на 2015/2016 навчальний рік враховано, що відповідно до положень підпунктів 1 та пункту 2 розділу X-V «Прикінцеві та перехідні положення» закону України «Про вищу освіту» здобувачі вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста та спеціаліста, які вступають на навчання в 2015 та 2016 роках, навчаються відповідно до певних освітньо-професійних програм та навчальних планів, які є чинними на дату вступу».

Розроблено Положення ДВНЗ «ПДТУ» про організацію освітнього процесу з визначенням структури кредиту, тривалості тижнів, теоретичних занять, мінімальної кількості тижнів (тривалість канікул) [2]. У планах спеціальності визначено перелік обов'язкових дисциплін, що складає максимум 75 % від загального обсягу кредитів ЄКТС, а загальний обсяг вибіркового дисциплін складає близько 25 % від загального обсягу кредитів ЄКТС. Серед вибіркового дисциплін навчальним планом встановлено і затверджено Вченою радою університету перелік професійно-орієнтованих дисциплін, а також перелік дисциплін вільного вибору студентів, що можуть обирати будь-які дисципліни з інших спеціальностей.

Навчальним планом передбачається поступовий перехід до норми навантаження викладачів у 600 годин, а також підіймає роль самостійної роботи.

На кафедрі обладнання і технології зварювального виробництва ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» продовжується робота щодо сучасної підготовки спеціалістів з вищою освітою на базі підготовки бакалаврів – випускників коледжів.

ВИСНОВКИ

1. Щорічно між коледжами, що готують випускників за спеціальностями обладнання і технологія зварювального виробництва і кафедрою університету складається договір творчої співпраці.

2. Студенти-випускники коледжів приймають активну участь у науково-дослідній роботі на кафедрі.

3. Результати досліджень студенти представляють на наукових конференціях, конкурсах магістерських і дипломних робіт, другому турі студентської олімпіади.

4. Студентам-відмінникам, які беруть активну участь у науковій роботі на кафедрі пропонується навчання в аспірантурі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
2. Роз'яснення та рекомендації наказу Міністерства освіти і науки України від 26 січня 2015 року № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та окремих норм Закону України «Про вищу освіту». Додаток до листа МОН від 13.03.2015 р. № 1/9-126.